

Силабус навчальної дисципліни ФІНАНСИ

підготовки бакалавра

(назва освітнього ступеня)

спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

(назва спеціальності)

освітньо-професійної програми
«Підприємницька діяльність»

(назва освітньої програми)

Статус дисципліни	варіативна		
Мова навчання	українська		
Факультет	Економічний		
Кафедра	Фінансів, економіки та підприємництва		
Контакти кафедри	Висотний корпус, к. В-1008, тел. 073 183 14 31, електронна адреса https://pgasa.dp.ua/department/ep/		
Викладачі-розробники	Грабовський І. С., к.е.н, доцент		
Контакти викладачів	hrabovskyi.ihor@pdaba.edu.ua		
Розклад занять	https://pgasa.dp.ua/timetable/index.html		
Консультації	https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2022/10/Graf.pdf		
Анотація навчальної дисципліни			
Вивчення дисципліни сприяє формуванню у студентів компетенцій щодо фундаментальних знань з функціонування державних фінансів та їх впливу на соціально-економічний розвиток суспільства. Ці знання необхідні майбутнім працівникам фінансової сфери для об'єктивної оцінки економічних процесів у суспільстві, для розуміння сутності і тенденцій розвитку фінансових відносин і їх особливостей у сфері державних фінансів та фінансів господарських одиниць, для вміння розробляти і вирішувати актуальні питання теорії і практики розбудови фінансової політики держави.			
	Години	Кредити	Семестр
			V
лекції	22	3,5	22
лабораторні роботи	-		-
практичні заняття	14		14
Самостійна робота, у т.ч:	69		69
підготовка до аудиторних занять	10		10
підготовка до контрольних заходів	6		6
виконання курсового проєкту або роботи	-		1
виконання індивідуальних завдань	10		10
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	13		13
підготовка до екзамену	30		30
Форма підсумкового контролю			екзамен

Мета дисципліни: формування наукового розуміння сучасної системи фінансових відносин, об'єктивних законів, принципів, методів та форм її розвитку та регулювання; набуття практичних навичок щодо застосування понять, категорій, методів та інструментів сучасної фінансової системи.

Завдання дисципліни: вивчення сутності та характерних ознак фінансів, їх ролі й місця в економічній системі, засад фінансової політики держави і механізму її реалізації, сфер і ланок фінансової системи та їх взаємодії.

Пререквізити дисципліни - вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши такі навчальні дисципліни як «Політекономія», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Історія економіки та економічної думки».

Постреквізити дисципліни – уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення даної дисципліни необхідні для подальшого опанування таких дисциплін як «Електронна комерція», «Біржова діяльність», «Аналіз і прогнозування біржового ринку».

Компетентності (відповідно до освітньо-професійної програми СВО ПДАБА-076-2020 «Підприємницька діяльність»):

1. Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємництва, виробничо-господарської і комерційної діяльності підприємств та у біржовій діяльності, а також у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, виробничо-торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2. Загальні компетентності:

ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

СК3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

СК6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

СК8. Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

Заплановані результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми СВО ПДАБА- 076-2020 «Підприємницька діяльність»):

РН5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємницької діяльності.

РН13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

РН16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.

РН17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

РН18. Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с/р
Змістовий модуль 1. Сутність фінансів					
Тема 1. Виникнення фінансів їх суть, функції і роль	6	2			4
Тема 2. Фінансова система	6	2	2		2
Тема 3. Фінансова політика і фінансовий механізм	6	2			4
Тема 4. Податки і система оподаткування в Україні	6	2			4
Тема 5. Бюджет і бюджетна система	6	2	2		2
Тема 6. Доходи і видатки Державного бюджету	6	2	2		2
Тема 7. Спеціальні фонди та державний кредит	6	2	2		2
Разом за змістовим модулем 1	42	14	8		20
Змістовий модуль 2. Фінансові інструменти					
Тема 8. Місцеві фінанси	6	2	2		2
Тема 9. Фінанси підприємств	6	2	2		2
Тема 10. Страхування	6	2	2		4
Тема 11. Фінансовий ринок	6	2			2
Тема 12. Міжнародні фінанси	9	-			9
Разом за змістовим модулем 2	33	8	6		19
Підготовка до екзамену	30	30			30
Усього годин	105	22	14		69

2. САМОСТІЙНА РОБОТА

ОПРАЦЮВАННЯ РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ, ЯКІ НЕ ВИКЛАДАЮТЬСЯ НА ЛЕКЦІЯХ:

Назва теми	Посилання на джерела
1. Фінанси як вартісна категорія	
2. Функції фінансів	
3. Управління фінансами	
4. Доходи та видатки місцевих бюджетів	
5. Фінанси громадських організацій і добродійних фондів	
6. Міжнародні фінанси	

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТА/АБО ГРУПОВИХ ЗАВДАНЬ

1. Грошовий характер фінансових відносин його вияв на різних стадіях відтворювального процесу.
2. Фондова форма розподілу вартості суспільного продукту і конкретні форми її вияву в економіці України.
3. Фінансова система, характеристика і взаємозв'язок функціонування її ланок.
4. Функції фінансів і їх вияв на різних рівнях економічної системи.
5. Напрямок фінансового впливу на процеси суспільного розвитку і перспективи їх використання в умовах ринкової економіки
6. Фінансовий ринок і його роль в мобілізації і розподілі фінансових ресурсів.
7. Стан фінансового ринку України і перспективи його розвитку
8. Податкова політика і її вплив на ефективність функціонування економічної системи.

9. Зміст фінансової політики держави і її вплив на економіку, стан фінансів, соціальний розвиток суспільства.
10. Управління фінансами на різних рівнях економічної системи і його трансформація при переході від адміністративно-командної системи до ринкової економіки.
11. Зміст, значення і організація фінансового контролю за станом економіки і розвитком соціально-економічних процесів у суспільстві.
12. Формування, розподіл і використання грошових прибутків і накопичень підприємств сфери матеріального виробництва.
13. Формування, розподіл і використання фінансових ресурсів у невиробничій сфері.
14. Вплив організаційно-правових форм господарювання і галузевих особливостей на організацію фінансів.
15. Роль фінансів в формуванні, функціонуванні і розширеному відтворюванні основних фондів в умовах ринкової економіки.
16. Фінансові аспекти формування і використання оборотних коштів підприємств.
17. Розвиток страхових відносин в умовах переходу до ринкової економіки.
18. Структура державних фінансів і взаємозв'язок фінансових відносин різних рівнів державного управління економікою.
19. Джерела отримання державних прибутків і напрямки державних витрат при різних типах економічних систем.
20. Державний бюджет і методи управління його дефіцитом.
21. Державний кредит і управління державним боргом
22. Використання фінансових важелів регулювання і стимулювання виробництва в умовах переходу до ринкової економіки.
23. Роль фінансів у розвитку міжнародних економічних відносин.
24. Фінансова політика в умовах ринкової економіки.
25. Міжнародні фінансові організації та їх роль у стабілізації економічного стану окремих країн.
26. Вплив бюджетної і кредитно-грошової політики на платіжний баланс.
27. Міжнародний кредит і світова криза заборгованості.
28. Платіжний баланс, його структура і шляхи скорочення його дефіциту.
29. Державні цінні папери, їх роль в управлінні державним боргом.
30. Чинники, що впливають на зміну структури державних прибутків і державних витрат.
31. Фінансовий механізм та його роль у забезпеченні ефективного функціонування економіки.
32. Фінанси громадських об'єднань та організацій, їх місце і роль у фінансовій системі держави.
33. Міжнародна фінансово-кредитна співпраця, її форми і значення для стабілізації економіки окремих країн.
34. Структура, функції і роль фінансових посередників, діючих на фінансовому ринку.

3. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання знань студентів з окремих змістових модулів

Змістовий модуль 1. Сутність фінансів.

Максимальна оцінка за змістовим модулем – 100 балів. Оцінка поточного контролю складається з:

- контроль виконання завдань на практичних заняттях – максимальна кількість – 80 балів;
- контрольна робота – максимальна кількість – 20 балів;

Контроль виконання завдань на практичних заняттях. Максимальна кількість балів за практичні заняття – 80 балів.

Практична робота в аудиторії включає 4 практичних заняття, кожне з яких

містить: 10 тестових завдань, 4 практичних завдання.

Тестові завдання - 10 тестів, 0,8 балів за кожну правильну відповідь (максимум 8 бали), за неправильну відповідь – 0 балів.

Кожне практичне завдання – 0 – 3 балів (максимум 12 балів):

- 3 бали виставляється за правильно виконане практичне завдання, за результатами якого зроблено обґрунтовані висновки;
- 2 бали виставляється, якщо методика виконання завдання правильна, але зроблені необґрунтовані висновки та мають місце несуттєві арифметичні помилки;
- 1 бал виставляється, якщо методика виконання завдання правильна, але висновки не зроблені та мають місце несуттєві арифметичні помилки;
- 0 балів виставляється, якщо практичне завдання взагалі не розв'язувалось, або порушена методика виконання завдання, зроблені помилкові висновки та мають місце арифметичні помилки.

Контрольна робота містить 40 тестових завдань, кожне з яких оцінюється в 0,5 бали за кожну правильну відповідь (0 - 20 балів), за неправильну відповідь – 0 балів.

Максимальна кількість балів за контрольну роботу – 20 балів.

Змістовий модуль 2. Фінансові інструменти

Максимальна оцінка за змістовим модулем – 100 балів. Оцінка поточного контролю складається з:

- контроль виконання завдань на практичних заняттях – максимальна кількість – 60 балів;
- контрольна робота – максимальна кількість – 20 балів;
- виконання індивідуального завдання – 20 балів.

Контроль виконання завдань на практичних заняттях.

Максимальна кількість балів за практичні заняття – 60 балів.

Практична робота в аудиторії включає 3 практичних заняття, кожне з яких містить: 10 тестових завдань, 3 практичних завдання.

Тестові завдання - 10 тестів, 0,8 балів за кожну правильну відповідь (максимум 8 балів), за неправильну відповідь – 0 балів.

Кожне практичне завдання – 0 – 4 балів (максимум 12 балів):

- 4 бали виставляється за правильно виконане практичне завдання, за результатами якого зроблено обґрунтовані висновки;
- 3 бали виставляється, якщо методика виконання завдання правильна, зроблені правильні висновки, але мають місце несуттєві арифметичні помилки;
- 2 бали виставляється, якщо методика виконання завдання правильна, але зроблені помилкові висновки;
- 1 бал виставляється, якщо порушена методика виконання завдання, зроблені помилкові висновки та мають місце арифметичні помилки;
- 0 балів виставляється, якщо практичне завдання взагалі не розв'язувалось.

Контрольна робота містить 40 тестових завдань кожне з яких оцінюється в 0,5 бала за кожну правильну відповідь (0 - 20 балів), за неправильну відповідь – 0 балів.

Максимальна кількість балів за контрольну роботу – 20 балів.

Самостійна (індивідуальна) робота студента. Підготовка тез доповіді за обраною тематикою. Максимальна кількість балів – 20:

- 20 балів виставляється, якщо студент підготував тези доповіді у відповідності до запропонованих вимог, матеріали мають достатній рівень унікальності для розміщення в наукових журналах, як апробація власних досліджень студента;
- 16-19 балів виставляється, якщо студент підготував тези доповіді у відповідності до запропонованих вимог, але матеріали мають недостатній рівень унікальності і для розміщення в наукових журналах потребують самостійного доопрацювання;
- 11-15 балів виставляється, якщо студент підготував тези доповіді у

відповідності до запропонованих вимог, але матеріали мають недостатній рівень унікальності і для розміщення в наукових журналах потребують доопрацювання за допомогою викладача;

- 6-10 балів виставляється, якщо студент підготував тези доповіді з порушенням запропонованих вимог, і недостатній рівень унікальності яких не дозволяє розміщувати їх в наукових журналах;

- 1-5 балів виставляється, якщо студентом надані тези доповіді, зміст яких не відповідає обраній темі, але робота виконана у відповідності до запропонованих вимог;

- 0 балів виставляється, якщо студентом не надані тези доповіді.

Критерії оцінювання екзамену Екзаменаційний білет містить 25 тестових завдань, які оцінюються за шкалою: 4 бали за кожну правильну відповідь (0 - 100 балів), за неправильну відповідь – 0 балів.

Результати екзамену оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична між змістовим модулем 1, змістовим модулем 2 та результатом екзамену.

4. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і студента за якість викладення та опанування навчального матеріалу, прозорість оцінювання, дотримання принципів академічної доброчесності. Середовище на заняттях є дружнім та відкритим до конструктивної критики.

Порядок зарахування пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять відбувається наступним чином:

1. При відсутності студента на лекції він повинен самостійно опрацювати матеріал пропущеної лекції і виконати тестові завдання на платформі Forms. Кількість правильних відповідей повинна складати 70% від загального обсягу тестів. Час написання тестів узгоджується з викладачем.

2. При відсутності студента на практичному занятті він повинен самостійно виконати практичну роботу використовуючи методичні матеріали, надані викладачем. Робота надається на перевірку в термін, узгоджений з викладачем.

Дотримання академічної доброчесності студентами. Студенти академії мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності ПДАБА ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;

- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Дотримуємося Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у ПДАБА. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Академії, він може звернутися за консультацією до Комісії з питань академічної доброчесності.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Говорушко Т.А. Страхування: Навч. посіб./ Т.А. Говорушко. - Львів: "Магнолія 2006", 2016. 328 с. 3. Дем'янишин В.Г., Погріщук Г.Б. Бюджетний менеджмент: Навч. посіб.: Тернопіль: Крок, 2015. 522 с.
2. Говорушко Т.А., Шеремет О.А., Дем'яненко І.В., Багацька К.В. Фінанси для фінансистів [текст]: підручник: К. : «Центр учбової літератури», 2013. 612 с.
3. Дем'янишин В.Г., Погріщук Г.Б. Бюджетний менеджмент: Навч. посіб.: Тернопіль: Крок, 2015. 522 с.
4. Коваленко Д.І., Венгер В.В. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика: Навчальний посібник (Рекомендовано МОН України). - К.: Центр учбової літератури, 2013. – 578 с.
5. Національні фінанси: Підручник. – К.: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2017. – 660 с.
6. Пилипенко І.І., Бондарук Т.Г., Момотюк Л.Є., Ігнатова І.С. Фінанси [навчальний посібник практикум]: К.: ДП «Інформ-аналіт. агенство», 2013. 307 с.
7. Фінанси. Підручник/ І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій; за ред. д.е.н., проф. І.О. Лютого. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. – 720 с.
8. Фінанси: Навчальний посібник в 2-х частинах/ [Баранова В.Г., Волохова І.С., Хомутенко В.П. та ін.] за заг. ред. Баранової В.Г. – Одеса: Атлант, 2015. – ч.1. – 344 с.
9. Фінанси: Навчальний посібник в 2-х частинах/ [Баранова В.Г., Волохова І.С., Хомутенко В.П. та ін.] за заг. ред. Баранової В.Г. – Одеса: Атлант, 2015. ч.2. – 309 с.
10. Фінанси [Текст]: практикум / Державний вищий навчальний заклад “Українська академія банківської справи Національного банку України” ; [І. О. Школьник, Н. А. Дехтяр, О. В. Люта та ін.]. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2015. – 218 с.
11. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс/ [Волохова І.С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С.- Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. – 262 с.
12. Фінанси: навчальний посібник [Електронний ресурс] / І. В. Журавльова, О. В.Гаврильченко, О. П. Полтініна та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора І.В.Журавльової. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 330 с.
13. Ярошевич Н.Б. Фінанси: Навчальний посібник / Н.Б.Ярошевич, І.Ю. Кондрат, М.В.Ливдар- Львів: Видавництво “Простір-М”, 2018. -298 с.
14. Юрій С. І. Фінанси: підручник / С. І. Юрій, В. М. Федосов, Л. М. Алексеєнко, В.Г. Де м'янишин, О. М. Десятнюк. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2012 с.

Допоміжна

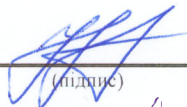
15. Буряк П.Ю., Жихор О.Б. Фінанси: курс для фінансистів: Підручник.- К.: «Хай – Тек Прес», 2010. – 528 с.
16. Буряк П.Ю., Смолінська С.Д., Татарин Н.Б. Фінанси: Підручник.- К.: «Хай – Тек Прес», 2010. – 329 с.
17. Бюджетний механізм формування і використання фінансових ресурсів регіону [Текст] : [Монографія] / П.Ю. Буряк, С.Я. Бугіль, О.М. Піхоцька, Б.П. Ярема, Н.В. Савчук, Ю.В. Шушкова та ін. – Львів: Ліга-Прес, 2014. – 368 с.
18. Ковальчук К.Ф., Архирейська Н.В., Валенюк Н.В. Ринок фінансових послуг: Навч. посібник. – Дніпро: НМетАУ, 2018. – 135 с.
19. Кізіма Т.О. Фінанси домогосподарств: сучасна парадигма та доміанти розвитку: монографія/ Т.О. Кізіма; [вст. слово С.І. Юрія]. – К.: Знання, 2010. – 431 с.
20. Козак Ю. Г., Логвінова Н. С., Ковалевський В. В Міжнародні фінанси [Текст]: Навчальний посібник. Видання 3-тє, перероб. та доп. – Київ: Центр учбової літератури, 2007 – 640 с.

21. Кремень О.І., Кремень В.М. Фінанси. Навч. посіб.- К.: Центр учбової літератури, 2012.- 416 с.
22. Науменкова С. В. Ринок фінансових послуг / С. В. Науменкова, С. В. Міщенко. - К. : Знання, 2010. - 532 с.
23. Мамонова В. В. Управління місцевим бюджетом та фінансами : навч. посіб. / В. В. Мамонова. – Харків : Магістр, 2012. – 224 с.
24. Місцеві фінанси [Текст]: Підручник / За ред. О. П. Кириленко. — К.: Знання, 2006. — 677 с.
25. Панчук А.В. Податкова система України : ОКЛ [Текст] / А. Панчук. – К.: ТОВ «Кондор», 2012. – 106 с.
26. Сідельникова Л. П. Податкова система: навч. посіб. [текст] / Л. Сідельникова. – К.: ТОВ «Кондор», 2012. – 642 с.
27. Стійкість фінансових ринків України та механізми її забезпечення / за ред. О. І. Барановського. - К. : НАНУ, 2010. - 492 с.
28. Островська Г. Фінансовий менеджмент: підруч. / Г. Й. Островська. — Тернопіль: Підручники і посібники, 2016. — 512 с.
29. Романенко О.Р. Фінанси: підручник для ВНЗ / О.Р. Романенко. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 310 с.
30. Сідельникова Л. П. Податкова система: навч. посіб. [текст] / Л. Сідельникова. – К.: ТОВ «Кондор», 2012. – 642 с.
31. Фінансовий ринок: Навч. посібник за заг.ред. Арутюнян С.С. / Арутюнян С. С., Добриніна Л.В. та інші – К : Гуляєва В.М., 2018 – 484 с.

6. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

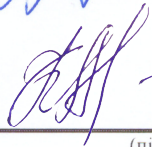
1. Державна казначейська служба України - <https://www.treasury.gov.ua/ua>
2. Державний комітет статистики України — <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Віртуальний читальний зал ПДАБА. - <https://pgasa365.sharepoint.com/sites/e-library/>
4. Електронне наукове фахове видання – міжнародний науково-практичний журнал «Фінансовий простір» <http://fp.cibs.ubs.edu.ua/>
5. Європейський банк реконструкції і розвитку — <http://www.ebrd.com/>
6. Журнал «Економіка і держава» — www.economy.in.ua
7. Журнал «Фінанси України» — www.minfin.gov.ua/
8. Законодавство України. Режим доступу: <http://rada.gov.ua>
9. Міністерство фінансів України — <http://www.minfin.gov.ua>
10. Національний банк України — <http://www.bank.gov.ua/>

Розробник(и) _____

(підпис)

(Ігор ГРАБОВСЬКИЙ)

Гарант освітньої програми _____

(підпис)

(Кіра СПІРІДОНОВА)

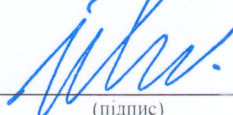
Силабус затверджено на засіданні кафедри

Фінансів, економіки та підприємництва

(назва кафедри)

Протокол від «22» серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Ірина ПОПОВИЧЕНКО)